

לבין החברות בשיטת "קוסט פלוס". חברת קו מוצרי דלק בע"מ - חברה בת של חברת תשתיות נפט ואנרגיה בע"מ - עדיין חייבת למינהל - לאחר קיזוז יתרת הזכות של החברה האם - סכום של כ-24 מיליון ש"ח בגין התקופה שבה היו בתוקף ההסכמים האמורים. לדעת משרד מבקר המדינה על מינהל הדלק לפעול בהקדם לגביית חוב זה.

בספטמבר 1995 נכנסו לתוקף תעריפי תשתית, המבוססים על סל עלויות מוכרות, על פי העקרונות שעליהם המליצה הוועדה הציבורית. החלת התעריפים החדשים חייבה את המינהל לבחון סוגיות שהוועדה לא הגיעה לכלל החלטה בהן כמו שיעורי דלף מוכרים ותקני שירות. עד מועד סיום הביקורת לא השלים המינהל את הבדיקה בסוגיות הללו.

רכישת תוסף לבנזין

ריכוז ממצאים

חברת פי גלילות מסופי נפט וצינורות בע"מ (להלן - חברת פי גלילות או החברה) רכשה מאז יוני 1993 תוסף לבנזין מיצרן בחו"ל, כדי להוסיפו במרוכז לבנזין הנמכר בארץ. הוספת התוסף נועדה לשפר את פעולת המנועים של כלי הרכב, לחסוך בדלק ובעלויות התחזוקה של כלי הרכב, ולתרום לסביבה נקייה יותר. התוסף נרכש בעקבות מכרז, על פי דרישות שקבעה בספטמבר 1992 ועדה מייעצת לתוספים שליד מינהל הדלק (להלן - הוועדה המייעצת). במארכס 1996 קבעה הוועדה את הדרישות לקראת מכרז שני שהוציאה חברת פי גלילות באפריל אותה שנה.

בעקבות המכרז הראשון, אישרה הוועדה המייעצת במאי 1993 את רכישת התוסף, אף שבדיקתו העלתה שהוא אינו עומד בדרישות של התקן הרשמי לבנזין בעניין פליטת מזהמים, ובדיקה נוספת העלתה שהוא אינו עומד במבחן "בוצה שחורה", מבחן הכלול במפרט הדרישות.

לפני קביעת הדרישות במכרז השני, לא בחנה הוועדה המייעצת את התועלת שאפשר להפיק מיישום תקנים אירופיים עדכניים בנושא פליטת מזהמים או מאימוץ הגישה האמריקנית בעניין זה. הוועדה אמנם החליטה לבחון את איתנותם הכספית של יצרני התוספים שהתמודדו במכרז, אך לא ביצעה זאת כראוי.

הוועדה המייעצת התעלמה מהיתרונות שיש לריכוז הבדיקות של כל התוספים שהוצעו בכל אחד מהמכרזים במעבדה מוכרת אחת. אין אישורים מגורמי הסמכה מוכרים למעבדות שבדקו את התוספים.

הוועדה המייעצת קיבלה החלטה שפגמה לכאורה בהליכי המכרז השני, בכך שלא נתנה משקל לתוצאות הפליטה של תחמוצות חנקן, בגלל הבדלים בתנאי בדיקתם של התוספים השונים. בעקבות הערות משרד מבקר המדינה בעניין השינוי בדיעבד של שיטת השקלול של תוצאות הבדיקה של התוספים, השעתה חברת פי גלילות את המשך בדיקת ההצעות.

בשנות השמונים גבר ברחבי העולם השימוש בתוספים לבנזין, האמורים לשמור על ניקיון מערכות הדלק בכלי הרכב, המאייד ומזרקי הדלק, למנוע שיתוך (קורוזיה) ומשקעים במנוע ועל ססתומי היניקה, ולצמצם את פליטתם של מזהמים לאוויר. כל אלה אמורים לשפר את פעולת המנועים של כלי הרכב, לגרום לחיסכון בדלק ובעלויות התחזוקה של כלי הרכב, ולתרום לסביבה נקייה יותר.

כדי שיהיה אפשר להוסיף תוסף לבנזין, היה צורך בשינוי התקן הרשמי¹ לבנזין.

ביוני 1990 החליטה הוועדה הטכנית בענף הנפט ומוצריו שליד מכון התקנים הישראלי (להלן - ועדת התקינה) להוסיף לתקן הרשמי לבנזין מכיל עופרת (להלן - ת"י 90) נספח הדין בתוסף מנקה. הוועדה הסמיכה את מינהל הדלק שבמשרד האנרגיה והתשתית² לאשר תוספים העומדים בקריטריונים שתקבע הוועדה. בנובמבר 1991 עדכנה ועדת התקינה את ת"י 90, וכללה בו חובה להוסיף תוסף מתחילת אוגוסט 1993. בדצמבר 1993 עודכן ת"י 90 ונכללו בו לראשונה דרישות בעניין התוסף.

בנובמבר 1991 הטיל מינהל הדלק על ועדה מייעצת בעניין תוספים לדלק סילוני שליד המכון הישראלי לנפט ולאנרגיה³ (להלן - מכון הנפט) ומינהל הדלק, לייצג לו בבחירת התוסף לבנזין שיירכש, ותהיה ועדה מתמדת. מקום מושבה הקבוע של הוועדה הוא בחברת פי גלילות מסופי נפט וצינורות בע"מ⁴, שמחציתה בבעלות החברה הממשלתית תשתיות נפט ואנרגיה בע"מ ומחציתה בבעלות משותפת של שלוש חברות הדלק הגדולות בארץ (פז, חברת נפט בע"מ; דלק, חברת הדלק הישראלית בע"מ; וסונול ישראל בע"מ; להלן - פד"ס). ליושב ראש הוועדה המייעצת מונה נציג מכון הנפט ולחברים בה מונה יועץ חיצוני המשמש טכנולוג של מינהל הדלק (להלן - היועץ של מינהל הדלק), הטכנולוגים של פד"ס, נציג בתי זיקוק לנפט בע"מ (להלן - בדי"ן) ונציג חברת פי גלילות.

במאוס ובאוגוסט 1992 החליטה הוועדה המייעצת כי היות שהבנזין מיוצר ומשווק על פי תקן רשמי, ומאחר שכ-70% מצריכת הבנזין בארץ מנופקת במסופי החברה, תרכוש החברה את התוספים ותוסיף אותם לבנזין בצורה מרוכזת ואחידה במסופיה המרכזיים⁵. מינהל הדלק סמך את ידיו על החלטה זו. ממסמכי הוועדה עולה, שהחלטתה נבעה משיקולים כלכליים ומשיקול בטיחותי, מאחר שהתוסף הוא חומר רעיל והטיפול בו טעון רישוי. עלות התוסף נכללת במחיר הבנזין.

¹ תקן ישראלי ששר התעשייה והמסחר הכריז עליו תקן רשמי והדבר פורסם ב"רשומות". לאחר ההכרזה, כל מצרך שהתקן חל עליו חייב להתאים לדרישות התקן.

² ביוני 1996 שולב משרד האנרגיה והתשתית במשרד התשתיות הלאומיות

³ המכון הישראלי לנפט ולאנרגיה הוקם בשנת 1964 על ידי 28 תאגידי, ובכללם חברות ממשלתיות העוסקות בתחום הנפט, והם משתתפים בניהולו. מטרת המכון היא לרכז ידע וניסיון שנצבר בארץ ובעולם בתחומי תעשיית הנפט ולהעמידו לרשות המעוניינים בו, לשם קידום משק הנפט במדינה.

⁴ פרטים על החברה ועל פעולותיה ראה ברוח על הביקורת על חברת פי גלילות, שפורסם בנובמבר 1992.

⁵ לחברה שלושה מסופים במרכז הארץ ומסוף בדרום, וכן היא מפעילה מסוף שבבעלות חברת תשתיות נפט ואנרגיה בע"מ. בצפון הארץ אין לחברה מסופים, והבנזין מנופק במסופים של פד"ס באזור חיפה ושם מסופים התוספים בכל מסוף בנפרד.

על פי הסדר שגובש בנובמבר 1992 - באישור מינהל הדלק - בין כל אחת משלוש החברות הגדולות, שהן בעלות מרבית הבניין המאוחד בחברה, לבין חברת פי גלילות, היא תרכוש במכרז בין-לאומי את התוסף לבניין המסופק בישראל תאחסן אותו במאגר מרכזי במסוף גלילות, לצורך הספקתו לחברות הדלק; בחירת התוסף תיעשה בידי הוועדה המייעצת.

בספטמבר 1992 ביקשה החברה הצעות מחיר משבעה יצרני תוספים לבניין בחו"ל⁶ (להלן - המכרז הראשון), על פי מפרט של דרישות עסקיות, לוגיסטיות וטכניות. בדצמבר 1992 ובינואר 1993 פנתה החברה אל היצרנים ודרשה שיבצעו על חשבונם את בדיקת התוסף שהם מציעים; התוסף ייבדק כשהוא מוסף לבניין המיוצר בכז"ן. בפנייה הובטח שהזוכה במכרז יקבל הזמנה לספק את התוסף לפחות לשנתיים, לכל הבניין הנצרך בארץ.

במאי 1993 החליטה הוועדה המייעצת כי החברה תרכוש את התוסף מאחד המציעים (להלן - יצרן א'), ומיוני אותה שנה הזמינה ממנו החברה את התוסף, למשך שנתיים. בפברואר 1995 היא החלה בהליכים ובכירוריים להכנת מכרז חדש. בסוף אפריל 1996 פרסמה החברה בקשה לקבל הצעות מיצרנים; המועד האחרון להגשת ההצעות נקבע לסוף מאי אותה שנה. סמוך לאותו מועד הוסיפה החברה דרישות בעניין נוהלי הבטחת איכות אצל הספקים ובעניין היקף מכירותיהם, והאריכה את המועד האחרון להגשת ההצעות ל-10.6.96. בתחילת יוני אותה שנה קיבלה החברה חמש הצעות והחלה בבדיקתן. תוצאות הבדיקה נידונו בוועדה המייעצת בינואר ובפברואר 1997. במאס 1997, במהלך הביקורת, השעתה החברה את המשך הבדיקה של ההצעות (ראה להלן).

מכיוון שההליכים לבחירת התוסף לא הסתיימו, ממשיכה החברה להוסיף לבניין את התוסף של יצרן א'. בשנים 1997-1993 רכשה ממנו החברה כמות כוללת של 5,052 טון בסך של 31.9 מיליון ש"ח (במחירי דצמבר 1997)⁷.

משרד מבקר המדינה בדק בשנים 1996 ו-1997, לסירוגין, את הליכי בחירת התוסף לבניין, שננקטו במסגרת המכרז הראשון ובמסגרת ההכנות למכרז השני. הבדיקות נעשו בחברה, במכון התקנים הישראלי, אצל היועץ של מינהל הדלק, במשרד התחבורה ובמשרד לאיכות הסביבה.

בחירת התוסף של יצרן א'

ההחלטה להזמין את התוסף מיצרן א' התבססה, לדברי החברה, על המלצות של היועץ של מינהל הדלק וטכנולוג של אחת מחברות הדלק שהוגשו במאי 1993, ואושרו בוועדה המייעצת. בבדיקת ההליכים שהביאו לבחירת התוסף של יצרן זה, הועלו הממצאים האלה:

1. המסמכים שצורפו להצעה שהגיש יצרן א' למכרז הראשון כללו הצהרה בדבר נתוני ההרכב הכימי של התוסף המוצע; הוועדה המייעצת לא בחנה את הנתונים הללו באמצעות גוף בלתי תלוי.
2. בדרישות התקן הרשמי נקבע, שהוספת התוסף תביא לכך שהפליטה של מזהמים לאוויר - פחמן חד-חמצני (CO), מימן פחמני (HC) ותחמוצות חנקן (NOx) - לא תהיה גדולה מהשיעור שנקבע בעניין זה בקהילייה האירופית (תקנה ECE 15-04).

⁶ בארץ אין מייצרים תוספים לבניין.

⁷ משרד התשתיות הלאומיות מסר למשרד מבקר המדינה בדצמבר 1997, כי ישראל היא המדינה השנייה בעולם (לאחר מדינת קליפורניה שבארה"ב) שבה הוכנס במכרז תוסף לבניין.

תוצאות מבחני הפליטה שנעשו לתוסף של יצרן א' באפריל 1993 הראו, כי הבנזין, שהוסף לו התוסף, גורם לפליטת מזהמים בשיעורים גבוהים פי שלושה מהשיעורים המרביים שפורטו בהנחיית הקהילייה האירופית (EEC/91/441)⁸. יתרה מזו, הפליטה של תחמוצות החנקן (NOx) היתה גדולה ב-4.8% מהפליטה הנובעת משימוש בבנזין שלא הוסף לו התוסף.

3. (א) לפי תנאי המכרז הראשון, התוסף היה אמור לעמוד במבחן "בוצה שחורה"⁹. עד מועד סיום הביקורת, בסוף שנת 1997, לא נבדקה עמידתו של התוסף של יצרן א' במבחן "בוצה שחורה". לדברי החברה ומינהל הדלק, באפריל 1993 הציג יצרן א' לוועדה המייעצת נתונים שלפיהם תוסף אחר שהוא מייצר הוסף לבנזין אנגלי ועמד במבחני "בוצה שחורה" שנעשו במעבדות של יצרן א'. יצוין שבמפרט הדרישות שצורף למסמכי המכרז נקבע שצריך לבצע מבחני "בוצה שחורה" לבנזין ישראלי שהוסף לו התוסף. משרד התשתיות הלאומיות הודיע למשרד מבקר המדינה בדצמבר 1997, כי רכיבי החומר הפעיל של התוסף האחר דומים לרכיבי החומר הפעיל של התוסף שנרכש. לוועדה המייעצת לא הוצגו מסמכים מגוף בלתי תלוי המאשרים את הנתונים שהציג יצרן א' לוועדה ואת דברי המשרד.

לקראת הכנת המכרז השני החליטה הוועדה המייעצת, בסוף ינואר 1995, להסתפק בהצגת תוצאות מבחן "בוצה שחורה" לתוסף שהוסף לבנזין אירופי ובהסבר בעניין התאמת התוצאות לבנזין ישראלי.

(ב) מאז שנת 1996 עושות מעבדות אירופיות מבחן "בוצה שחורה" רק לפי הליך בדיקה חדש שנקבע בשנת 1995. בדרישות המכרז השני מאפריל 1996 נכללה דרישה לעשות את המבחן הזה לפי הליך בדיקה ישן שנקבע בשנת 1985, ולא לפי הליך החדש.

דרישות המכרזים

1. בהתאם לתקן הרשמי לבנזין, אישור התוסף ייעשה על פי הגישה ה"אמריקאית", הדורשת קבלת אישור מהסוכנות לשמירת הסביבה בארה"ב (PAE), או על פי הגישה ה"אירופית", שאינה מחייבת את היצרן או המשווק להציג אישור מרשות דומה, אלא מסתפקת בהצהרתו. בבקשות החברה מספטמבר 1992 לקבל הצעות מיצרנים, פורטו רק הדרישות על פי הגישה ה"אירופית". לקראת המכרז השני קבעה הוועדה המייעצת במאוס 1996, ש"דרישות המכרז מתבססות על תקנים אירופיים". הוועדה המייעצת לא בחנה את התועלת באימוץ הגישה ה"אמריקאית", המחמירה מהגישה ה"אירופית" בנושא זיהום אוויר. משרד התשתיות הלאומיות הסביר בתשובתו, כי לאחר בחינת הדרישות האמריקניות והאירופיות של המבחנים, החליטה הוועדה המייעצת לאמץ את הדרישות האירופיות. הסבר זה של משרד התשתיות הלאומיות לא נתמך בתיעוד המראה שהוועדה המייעצת דנה בתועלת העשויה לנבוע למשק ולציבור בארץ מאימוץ הגישה ה"אמריקאית".

(א) בדצמבר 1992 קבעה הקהילייה האירופית תקנה מחמירה המטילה הגבלות על פליטת מזהמים מכלי רכב (CEE 83). מינואר 1996 תקפה בקהילייה האירופית הנחיה חדשה המפרטת הגבלות מחמירות אף יותר¹⁰. הוועדה המייעצת החליטה במאוס 1996 שדרישות המכרז השני הנוגעות לפליטת מזהמים מבנזין שהוסף לו תוסף יתבססו על הנחיות הקהילייה האירופית שהיו תקפות לפני השינוי והעדכון האמורים שנעשו בדצמבר 1992. הוועדה המייעצת לא בחנה

⁸ הנחיה זו נגזרת מתקנה 15-04 ECE, שעליה מסתמך התקן הרשמי.

⁹ מבחן "בוצה שחורה" נועד לוודא שהתוסף אינו גורם נזקים למנוע.

¹⁰ הנחיה EEC/94/12 הנובעת מיישום גרסה שנייה של התקנה ECE 83.

את היתרונות העשויים לצמוח לציבור מאימוץ ההנחיה האירופית העדכנית ועיגונה בדרישות המכרז השני, בהשוואה לעלויות הכרוכות ביישומה.

(ב) המשרד לאיכות הסביבה הזמין בסוף מאי 1996 חוות דעת מיועץ חיצוני בעניין דרישות המכרז השני שפורסם בסוף אפריל 1996. בחוות דעת שהגיש היועץ בתחילת יוני אותה שנה, הוא הטיל ספק אם התוסף שייבחר במכרז השני אכן "יבטיח את פליטת זיהום האוויר הנמוכה ביותר ומניעתה של פליטת רעלים מסוכנים נלווים העלולים להימצא בתוסף". משרד מבקר המדינה העיר, שחוות הדעת הוזמנה רק כחודש לאחר פרסום המכרז והוגשה כחודש וחצי לאחר שנציגי המשרד בוועדה המייעצת אישרו את מפרטי הדרישות של המכרז השני¹¹.

מנכ"ל המשרד לאיכות הסביבה דחה בדיקה של חוות הדעת והשוואתה לזו של נציגי המשרד בוועדה המייעצת למועד שלאחר סיום כל הליכי המכרז, משום שחוות הדעת הוגשה סמוך למועד פתיחת ההצעות שהוגשו למכרז. משרד מבקר המדינה העיר למשרד לאיכות הסביבה, כי מן הראוי לבחון את הנושא של פליטת מזהמים ופליטת רעלים המצויים בתוסף, שכן המכרז השני הושעה במאסר 1997 (ראה להלן).

(ג) לאחר שהוועדה המייעצת עיינה בהצעות הטכניות של המתמודדים במכרז השני, היא החליטה בפברואר 1997, כי בגלל השוני בתנאי הבדיקה של התוספים שהוצעו, לא יינתן כל ציון על הפחתת הפליטה של תחמוצות החנקן. בכך שינתה הוועדה בדיעבד את השיטה שקבעה לשקלול התוצאות של הבדיקות שהוצגה במפרט הדרישות של המכרז.

משרד מבקר המדינה העיר לחברת פי גלילות ולמינהל הדלק, כי משקבעה הוועדה המייעצת שלא תכלול את הציון הנובע על הפחתת הפליטה של תחמוצות החנקן בשקלול תוצאות הבדיקה, היא פגמה לכאורה בתקינות הליך המכרז, שכן המתמודדים הכינו את הצעותיהם, בין השאר, על פי המשקל שנקבע לעניין זה במכרז. לאחר שהחברה ביקשה וקיבלה חוות דעת מיועציה המשפטיים, היא השעתה במאסר 1997 את המשך בדיקת ההצעות של המתמודדים. בשל ההשעיה ממשיכה החברה לרכוש את התוסף מיצרן א'.

2. לפי הנחיות הוועדה המייעצת, הוסיפה החברה בסוף מאי 1996 תנאי לבקשה לקבל הצעות והוא: שמחזור המכירות הכולל המזערי של היצרנים הוא 10 מיליון דולר בשנה. הדרישה נבעה מחשש חברי הוועדה שיצרן שהיקף פעילותו העסקית קטן מזה לא יוכל לעמוד באחריות לנזקים שייגרמו (אם ייגרמו) לכלי הרכב כתוצאה מהשימוש בתוסף, ומחשש שיצרן כזה יתקשה להבטיח הספקה שוטפת של התוסף. הוועדה הסתפקה בהצהרות מנהלים מיצרן א' וממתמודד אחר על מחזורי המכירות שלהם, בלא שצורפו להן אישורים של רואי חשבון המאמתים את ההצהרות. הוועדה לא ביקשה ביסוס ראוי לאיתנותם הפיננסית של המתחרים.

אופן הבדיקה

במפרטים שהכינה החברה על פי הנחיות הוועדה המייעצת, ואשר צורפו לבקשה לקבלת הצעות למכרז הראשון, נאמר שהמתמודדים יעשו בדיקות של התוספים במעבדות שלהם או במעבדה אחרת שיבחרו. לקראת פרסום המכרז השני החליטה הוועדה המייעצת, בישיבה שהתקיימה במאסר 1996: לבחור בשש מעבדות באנגליה, בצרפת, בגרמניה ובהולנד לביצוע מבחני מנוע בבניין שיוסף לו התוסף; המעבדות שיאושרו לא יכללו מעבדות אמריקניות. בפרוטוקול של

¹¹ ביולי 1995, לאחר המכרז הראשון ולקראת המכרז השני, צירף שר האנרגיה והתשתית לוועדה המייעצת נציג מהמשרד לאיכות הסביבה ואת מהנדס הרכב הראשי באגף הרכב ושירותי התחזוקה שבמשרד התחבורה. במאסר 1996, קודם שהוועדה המייעצת אישרה את מפרטי הדרישות של המכרז השני, צירף השר לוועדה עוד שני נציגים של המשרד לאיכות הסביבה, וכן נציג של צה"ל ומהנדס מהטכניון.

אותה ישיבה נאמר, כי הוועדה החליטה כך "מאחר שדרישות המכרז מתבססות על תקנים אירופיים ויצרני התוספים הגדולים ממילא פועלים באירופה". כתוצאה מהחלטה זו לא כללה רשימת המעבדות, לדוגמה, מכון לבדיקת מנועים מהגדולים בעולם המשרת, בין השאר, את משרד ההגנה האמריקני.

הוועדה המייעצת דחתה, משיקולים של לוח זמנים, הצעה לרכז את כל הבדיקות במעבדה אחת מוכרת ושתעשה את כולן באותם מכשירי מדידה ובדיקה, על אף היתרונות שיש לריכוז כזה.

מפרוטוקולים של ישיבות הוועדה המייעצת עולה, שהמתמודדים במכרז השני ביצעו את הבדיקות שנדרשו מהם במעבדותיהם הם, או במעבדות שלא נכללו ברשימה. לפיכך, תנאי הבדיקה לא היו זהים ובלא בסיס אחיד שלפיו תיעשה השוואה בין תוצאות המבחנים. לחברה אין אסמכתאות, כי למעבדות שבחנו את תוספי המתמודדים בשני המכרזים ב-1993 וב-1996 היה אישור מגופים מוסמכים, על פי תקנים בין-לאומיים הנדרשים להסמכת מעבדות.

התפתחויות לאחר מועד סיום הביקורת

בנובמבר 1997 מינה שר התשתיות הלאומיות ועדת מומחים ציבורית בלתי תלויה לנושא איכות מוצרי הדלק. בוועדה חברים נציגי הממשלה, חוקרים מהאוניברסיטה העברית בירושלים, מהטכניון בחיפה ומאוניברסיטת בן גוריון בנגב. על הוועדה הוטל לבחון ולהמליץ, עד סוף 1998, מה הדרישות הראויות לתקנים הישראליים לתוצרי דלק ולתוספים לדלק ולשמני סיכה, בהשוואה לתקנים הקיימים בעולם, זאת תוך בחינת שיפור תכונות המוצרים שיתרמו להעלאת טיב השריפה במנועים ולהקטנת זיהום האוויר.

חברת פי גלילות מסופי נפט וצינורות בע"מ רכשה מאז יוני 1993 ואילך תוסף לבנזין מיצרן בחו"ל, כדי להוסיפו במרוכז לכל הבנזין הנמכר במדינה. הוספת התוסף לבנזין נועדה לשפר את פעולת המנועים של כלי הרכב, לגרום לחיסכון בדלק ובעלויות התחזוקה של כלי הרכב, ולתרום לסביבה נקייה יותר. התוסף שנרכש נבחר בידי הוועדה המייעצת שליד מכון הנפט ומינהל הדלק. באפריל 1996, לאחר תום תקופת ההתקשרות עם יצרן התוסף, פורסם עוד מכרז. אולם בעקבות החלטה של הוועדה המייעצת, נוצר פגם בהליכי המכרז, בעטיו השעתה החברה במאוס 1997 את המשך הליכי המכרז.

הדרישות שנקבעו במכרזים בכל הנוגע לתכונות התוסף לא תאמו תקנים אירופיים עדכניים בעניין פליטת מזהמים, והתוסף שנבחר לא עמד במלוא הדרישות שפורטו במכרז מספטמבר 1992; הבדיקות של התוספים שהוצעו במכרז השני לא נעשו על פי אמות מידה אחידות המאפשרות להשוות בין תוצאותיהן.

לדעת משרד מבקר המדינה, לקראת חידוש הליכי המכרז לרכישת תוסף לבנזין ולקראת בחירת תוסף לסולר, שנמצא על סדר יומה של הוועדה המייעצת, על הגופים הממשלתיים הנוגעים בדבר, לרבות מכון התקנים הישראלי, לבחון את הדרישות הראויות מהתוספים, במגמה להקטין את צריכת הדלק ואת ההוצאות על תחזוקת כלי הרכב, ולצמצם את הנזקים הסביבתיים והבריאותיים הנגרמים מפליטת מזהמים מכלי רכב.

לאחר מועד סיום הביקורת מינה שר התשתיות הלאומיות ועדת מומחים ציבורית לנושא איכות מוצרי הדלק בישראל. הוטל עליה, בין השאר, לבחון את הדרישות הראויות בתקנים הישראליים לתוצרי דלק, לרבות תוספים.